

พุทธวจน

พระธรรม คือ พระพุทธ

อานนท์ ! ความคิดอาจมีแก่พวกเธออย่างนี้ว่า
ธรรมวินัยของพวกเรา มีพระศาสดาล่วงลับไปแล้ว
พวกเราไม่มีพระศาสดา ดังนี้

อานนท์ ! พวกเธออย่าคิดอย่างนั้น
อานนท์ ! ธรรมก็ดี วินัยก็ดี
ที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้ว
แก่พวกเธอทั้งหลาย

ธรรมวินัยนั้น

จักเป็นศาสดาของพวกเธอทั้งหลาย
โดยกาลล่วงไปแห่งเรา

๑ บทสวด ปฏิจจสมุปบาท จากพระโอบุรุษ ๑

อิระ วิกขเว อริยะสาวะโก ปะฏิจจะสะมุ-
ปาทัณเฏวะ สารุกัง โยนิโส มะนะสิกะโรติ
วิกขทั้งหลาย อริยสาวกในธรรมวินัยนี้
ย่อมกระทำไว้ในใจโดยแยกคายเป็นอย่างตี
ซึ่งปฏิจจสมุปบาทนั้นเทียว ดังนี้ว่า

อิหม์สมิง สะติ อิทัง โหติ
เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้ย่อมมี

อิหม์สอุปาทา อิทัง อุปปัชชะติ
เพราะความเกิดขึ้นแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น

อิหม์สมิง อะสะติ อิทัง นะ โหติ
เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ย่อมไม่มี

อิหม์สสะ นิโรธา อิทัง นิรุชณะติ
เพราะความดับไปแห่งสิ่งนี้ สิ่งนี้จึงดับไป

ยะทิทัง
ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

อะวิชาปัจจะยา สังขาร
เพราะมีอวิชาเป็นปัจจัย จึงมีสังขารทั้งหลาย

สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง
เพราะมีสังขารเป็นปัจจัย จึงมีวิญญาณ

วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง
เพราะมีวิญญาณเป็นปัจจัย จึงมีนามรูป

นามะรูปะปัจจะยา สะพายะตะนัง
เพราะมีนามรูปเป็นปัจจัย จึงมีสฬายตนะ

สะพายะตะนะปัจจะยา ฉัสโส
เพราะมีสฬายตนะเป็นปัจจัย จึงมีฉัสสะ

ฉัสสะปัจจะยา เวทะนา
เพราะมีฉัสสะเป็นปัจจัย จึงมีเวทนา

เวทะนาปัจจะยา ตัณหา
เพราะมีเวทนาเป็นปัจจัย จึงมีตัณหา

ตัณหาปัจจะยา อูปาทาหัง
เพราะมีตัณหาเป็นปัจจัย จึงมีอุปาทาน

อูปาทานะปัจจะยา ภาวะ
เพราะมีอุปาทานเป็นปัจจัย จึงมีภพ

ภาวะปัจจะยา ชาติ
เพราะมีภพเป็นปัจจัย จึงมีชาติ

ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะ-
ทุกขะโทมะหัสสุปายาสา สัมภะวันติ
เพราะมีชาติเป็นปัจจัย ชรามณะะ โสกะปะริเทวะ
ทุกขะโทมะหัสสุปายาสะทั้งหลาย จึงเกิดขึ้นครบถ้วน

เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
สะมุทะโย โหติ
ความเกิดขึ้นพร้อมแห่งกองทุกข์ทั้งสี่นี้
ย่อมมีด้วยอาการอย่างนี้ ดังนี้

อะวิชาเยเตววะ อเสสะวิราคะนิโรธา
สังขาระนิโรโ
เพราะความจางคลายดับไปโดยไม่เหลือ
แห่งอวิชาอันนั้นนั้นเทียว
จึงมีความดับแห่งสังขาร

สังขาระนิโรธา วิญญาณะนิโรโ
เพราะมีความดับแห่งสังขาร
จึงมีความดับแห่งวิญญาณ

วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโ
เพราะมีความดับแห่งวิญญาณ
จึงมีความดับแห่งนามรูป

นามะรูปะนิโรธา สะพายะตะนะนิโรโ
เพราะมีความดับแห่งนามรูป
จึงมีความดับแห่งสฬายตนะ

สะพายะตะนะนิโรธา ฉัสสะนิโรโ
เพราะมีความดับแห่งสฬายตนะ
จึงมีความดับแห่งฉัสสะ

ฉัสสะนิโรธา เวทะนาโรโ
เพราะมีความดับแห่งฉัสสะ
จึงมีความดับแห่งเวทนา

เวทะนาโรธา ตัณหาโรโ
เพราะมีความดับแห่งเวทนา
จึงมีความดับแห่งตัณหา

ตัณหาโรธา อูปาทานะโรโ
เพราะมีความดับแห่งตัณหา
จึงมีความดับแห่งอุปาทาน

อูปาทานะโรธา ภาวะโรโ
เพราะมีความดับแห่งอุปาทาน
จึงมีความดับแห่งภพ

ภาวะโรธา ชาติโรโ
เพราะมีความดับแห่งภพ จึงมีความดับแห่งชาติ

ชาติโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะ-
ทุกขะโทมะหัสสุปายาสา นิรุชณะติ
เพราะมีความดับแห่งชาตินั้นแล
ชรามณะะ โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะหัส
อูปายาสะทั้งหลายจึงดับสิ้น

เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
นิโรโ โหตีติ
ความดับลงแห่งกองทุกข์ทั้งสี่นี้
ย่อมมีด้วยอาการอย่างนี้ ดังนี้

